

Posudek školitele na bakalářskou práci Hany Nerušilové „Srovnávací analýza úmrtnosti na nemoci oběhového systému v Česku a ve Švédsku v období 1970–2007“

Bakalářskou práci Hany Nerušilové „Srovnávací analýza úmrtnosti na nemoci oběhového systému v Česku a ve Švédsku v období 1970–2007“ tvoří 107 stran textu. Práce má standardní strukturu, je rozdělena do osmi číslovaných kapitol, které jsou doplněny seznamy zkratk, tabulek, obrázků a použité literatury. Nedílnou součástí práce jsou i tabulkové přílohy.

Hlavním cílem předložené práce byla komparace vývoje intenzity a struktury úmrtnosti na nemoci oběhového systému v České republice a ve Švédsku v období 1970–2007 v kontextu vývoje celkové úmrtnosti a proměn struktury úmrtnosti podle věku, a také s ohledem na změny v úmrtnostních trendech ostatních hlavních tříd příčin smrti. Rovněž byla pozornost věnována nejdůležitějším příčinám úmrtí v rámci nemocí oběhové soustavy, vývoji jejich intenzity a zastoupení. K dalším cílům práce se řadí popis rizikových faktorů této skupiny nemocí a rizikových skupin populace včetně jejich možnosti léčby a prevence a analýza vývojových trendů na kardiovaskulární úmrtnost ve vybraných evropských zemích.

Celá práce působí kompaktním dojmem, má pevnou logickou strukturu a je obsahově vyvážená. V úvodu jsou vymezeny cíle práce, dále se autorka věnuje využitými zdroji dat a informací a metodikou výpočtů. Následující dvě kapitoly jsou věnovány teoretickým aspektům práce. První z nich se zabývá mechanismem vytváření statistiky příčin úmrtí, konzistencí jí vykazovaných dat a teoriemi zobecňujícími poznatky o vývoji zastoupení jednotlivých příčin ve struktuře zemřelých. Další kapitola se zabývá diskuzí relevantní literatury a podává charakteristiku studovaných příčin smrti z medicínského hlediska, včetně jejich diagnostiky a léčby. Následující čtyři kapitoly představují jádro předložené práce. Čtvrtá kapitola zabývající se změnami v intenzitě celkové úmrtnosti a úmrtnosti na hlavní třídy příčin smrti v Česku a ve Švédsku v období 1970–2007 vytváří předpolí pro další kapitolu, jež je nejdůležitější částí práce. Analyzuje a srovnává vývoj úmrtnosti na kardiovaskulární nemoci ve v analyzovaných zemích v celku, a také podle jednotlivých nejvýznamnějších skupin chorob či konkrétních diagnóz. Šestá kapitola nastiňuje rozdíly ve vývoji a úrovni kardiovaskulární úmrtnosti i v dalších evropských státech. Předposlední kapitola se zabývá vlivem různých faktorů na odlišnou úroveň úmrtnosti na nemoci srdce a cév v Česku a Švédsku během analyzovaného období. V závěru práce jsou shrnuty nejdůležitější poznatky.

Vedle aktuálnosti tématu, která vyplývá především z faktu, že komparace vývoje úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy u nás a ve Švédsku může pomoci k identifikaci zbývajících rezerv této skupiny chorob z hlediska dalšího snižování intenzity úmrtnosti, hlavním pozitivním rysem předložené práce je skutečnost, že se autorce podařilo zaujmout širší přístup k celé problematice. Neomezuje se totiž pouze na strohý statistický popis reality, ale poměrně detailním a zároveň realistickým popisem základních souvislostí a faktorů ovlivňujících výskyt kardiovaskulárních nemocí si vytváří dobrou základnu pro interpretaci získaných výsledků.

Hana Nerušilová při zpracování tématu prokázala hluboký zájem o zvolené téma, iniciativu a samostatnost. Výsledkem jejích snah je čtivý a přehledně uspořádaný text. Z obsahového hlediska předložená práce rovnoměrně pokrývá všechny v úvodu vytýčené cíle. Vyspělá je také prezentace výsledků; počítačové zpracování textu a grafiky může být bez přílišné nadsázky pokládáno za nadstandardní. Velmi kvalitní je též výběr použité literatury, který obsahuje padesát sedm vesměs reprezentativních titulů. Do práce s literaturou a informacemi vůbec se promítají jazykové schopnosti autorky bakalářské práce stejně jako schopnost efektivně vyhledávat odborné informace na Internetu. Seznam literatury a zdrojů dat po formální stránce odpovídá normám pro bibliografické citace dokumentů.

Značný rozsah předložené práce (107 stran!) logicky generuje prostor pro existenci spíše méně významných nedostatků:

- špatná formulace názvu tabulky č. 9 (str. 76)
- chybějící vysvětlení ukazatele „Definované denní množství“ (str. 81)

- výskyt nevhodných spojení: „účasť aterosklerózy“ (str. 49), „díl akutního infarktu myokardu“ (str. 50), „protekční účinek“ (str. 72)
- špatné nastavení rozsahu dat na horizontální ose u několika grafů (např. obr. 18 na straně 53)
- možnost nejednoznačné interpretace relativních příspěvků ke změně (rozdílu) naděje dožití při narození (str. 58)
- na obr. 26 (str. 62) by stálo za úvahu vložit linii celkového příspěvku
- špatně vybraný podtyp grafu (některé hodnoty se překrývají) u obr. 29 a 30 (str. 68 a 69)

I přes některé uvedené formální nedostatky je možné konstatovat, že autorka se velmi úspěšně vypořádala s tématem své práce a beze zbytku prokázala schopnost odborné práce na úrovni odpovídající absolventu bakalářského studijního programu demografie. Proto mohu doporučit přijetí bakalářské práce Hany Nerušilové „Srovnávací analýza úmrtnosti na nemoci oběhového systému v Česku a ve Švédsku v období 1970–2007“ k obhajobě. Předložený text také doporučuji po úpravě k publikaci jako příspěvek do časopisu Demografie.

V Praze dne 4. 9. 2010

RNDr. Boris Burcin, PhD.
školitel